

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ

Εικαστικοί διάλογοι με... νομαδική φιλοσοφία

Τι σημαίνει πηγαίνω σ' έναν τόπο; Το παραπόρτο από μακριά ή προσπαθώ να τον καταλάβω, να νιώσω την ιδιαίτερη ατμόσφαιρά του, να προσπαθώ να επικοινωνήσω με τους ανθρώπους που τον κατοικούν; Όταν ο εικαστικός Γιάννης Ζιάγας έφθασε πριν από χρόνια στη Φλώρινα, για να διδάξει στο τμήμα εικαστικών του πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, θέλησε να ξεφύγει από τον κλειστό χώρο του εργαστηρίου του και να γνωρίσει την περιοχή όπου θα εργαζόταν. Εκείνη η πρώτη έξοδος, ήταν ο σπόρος, που διαμοιράστηκε την Εικαστική Πορεία στις Πρέσπες.

Του **Κώστα Μαρινίου**
marinos@makthes.gr
Φωτογραφίες: **Ορέστης Διάμαντης**

Για τέταρτη χρονιά φέτος, φοιτητές του πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, καλλιτέχνες και κριτικοί από την Ελλάδα και το εξωτερικό, συγκεντρώθηκαν στον Άγιο Γερμανό των Πρεσπών. Στόχος της συγκέντρωσης να δουν πραγματικά τον τόπο, να γνωρίσουν τους ανθρώπους του. Αφήνισαν πίσω τους τυπικές και αόλιγες τη ρομαντικές απόψεις για την αναμφισβήτητη ομορφιά του τοπίου επεδίδαν τη βαθύτερη επικοινωνία με το χώρο, αλλά και με τους κατοίκους των χωριών γύρω από τις λίμνες, και κυρίως τη μετοξύ τους ουσιαστική επικοινωνία.

«Πιστεύω πάρα πολύ σε αυτό που λέγεται ειλικρίνεια του ωλικού. Δηλαδή, όπως όταν είσαι στο εργαστήριο και θέλεις να πιάσεις έναν όγκο, πρέπει να αφηθείς το ωλικό που θα χρησιμοποιήσεις να σου 'μυήσει', να το γνωρίσεις δηλαδή, το ίδιο πρέπει να γίνεται και με το περιβάλλον στο οποίο θα βρεθείς. Να κάνεις ένα διάλογο μαζί του», λέει ο Γιάννης Ζιάγας συμπληρώνοντας: «Ετσι, όταν πήγα στη Φλώρινα για πρώτη φορά πριν από τέσσερα, χρόνια θέλησα να γνωρίσω τον τόπο. Ήθελα όμως και κάτι ακόμη. Η δράση του

τμήματος, όσα κάναμε εκεί, να ερπυνθώ από εκεί από τους τοίχους του πανεπιστημίου».

Το «μυνηφόστο» της Εικαστικής Πορείας

Τότε συνύστεσε και το «μυνηφόστο» της Εικαστικής Πορείας όπου μεταξύ άλλων έγραψε: «Η Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες ενεργοποιεί πρωτογενείς εικαστικές δράσεις. Διερευνά την προσέγγιση που υποστηρίζει ότι η καλλιτεχνική εμπειρία υπάρχει εκεί όπου συναντώνται άνθρωποι, τόποι, ιδέες και εικόνες», σημειώνοντας ακόμη για τον επιδιωκόμενο τρόπο προσέγγισης ότι «το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τόπο συνάντησης σύγχρονων ανθρώπων και όχι τον χαμένο παράδοξο μας απολεσθείσας σθούρασης ή την περιοχή όπου βιώνεται το υπέροχο».

Αυτοί οι σύγχρονοι άνθρωποι φθάνουν στις αρχές Ιουλίου στις Πρέσπες με πρώτο στόχο ότι τη δημιουργία εικαστικών έργων με βάση προκατασκευασμένες ιδέες αλλά με την επιθυμία να βιώσουν τον τόπο πριν αρχίσει η διαδικασία της έκφρασης όλων ένωσαν.

«Κάθε χρονιά βλέπουμε τι μπορούμε να αποκομίσουμε από αυτή την εμπειρία. Δεν ξεκινάμε με εξαρχηστικό στόχο να κάνουμε έργα. Εάν το κάναμε αμέσως το αποτέλεσμα θα ήταν βλαβερό. Έργα άρχισαν να δημιουργούνται όσο συμμετείχαν στις πορείες την τρίτη χρονιά, όταν είχαμε αρχίσει να καταλαβαίνουμε τον τόπο».

Συνεργάτες

Η Εικαστική Πορεία 2010 πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του **Τμήματος Εργαστηρίου Ζωγραφικής και Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του δήμου Πρεσπών.** Έχει επιπλέον τη χορηγία των **Λιγνιτωρυχείων Αχλάδας.**

Η καλλιέργεια των σχέσεων

Σίγουρα οι καλλιτέχνες αυτοί δεν είχαν ποτέ, ούτε πηγαίνω ως βλαστική τουριστές, Ενδιόφερτα να επικοινωνήσουν με τον τόπο και τους ανθρώπους του και αυτό παίρνει χρόνο. Τα αποτελέσματα όμως τους δικαιώνουν. Γνώρισαν για παράδειγμα τον Θόδωρο Φάτση, που έγινε ο οδηγός για τις μεγάλες πορείες στα βουνά, που τους προστάτευσε από τυχόν κακοτοπιές. Και όχι μόνο.

«Έκουμε αναπτύξει μια καλή σχέση με όλους τους κατοίκους. Αυτό δεν μπορεί να συμβεί με «φτυμεμένες» εκδηλώσεις, αφού όλες οι σχέσεις καλλιεργούνται στο πέρασμα του χρόνου».

Επιπλέον καλλιεργήθηκαν και σχέσεις με καλλιτέχνες και θεωρητικούς από την Ελλάδα και το εξωτερικό που βρέθηκαν σε αυτό το χώρο, ο οποίος ήταν ανέκαθεν σκόνη συνάντησης. Σ' αυτό τον τόπο πουλάει κάποιο μισό από τις λίμνες πριν να συνεχίσουν το ταξίδι τους, μεταπίναξ περνούσαν νόημα ή ότι το αύριο, ιδέες εκφράζονταν με μόδες που άρπασαν τα σημάδια τους.

«Αυτό επιδιώκουμε. Ήθελα να έρθουν άνθρωποι και να βρεθούν όπως και εμείς, σε ένα περιβάλλον διαφορετικό από αυτό που έχουμε συνήθειες, που θα έβρισκαν τα πρόγματα από άλλη οπτική, διαφορετική από αυτή που έχουμε εμείς. Αλλά ο διάλογος που θα κάναμε και κάναμε θα είναι πάντα σε κοινή βάση, σε ίδιο επίπεδο, γίνεται όμως διαφορετικά σε ένα τέτοιο περιβάλλον».

Μια διαφορετική κουλτούρα

Φέτος στην πορεία συμμετείχαν η Theresa Chong από τις ΗΠΑ και ο Νορβηγός Thomas Hestvold, 14 συνολικά φοιτητές, ενώ στην ημερίδα όπου συζητήθηκαν θεωρητικά θέματα πήραν μέρος οι δύο έξοχοι προσεκτελεμένοι και οι Έλληνες Αθανασοπούλου, Αγγελική Αυλιθίου, Σοφία Κυριακίδη, Ειρήνη Παπακωνσταντίνου, Ιορδάνης Στυλίδης, Βασίλης Φιοραράκης και ο Γιάννης Ζιάγας.

«Διεμμεμένο/Απόλυτα Πεδία» ήταν το θέμα που τους απασχολούσε και κορμός του, πέραν των συζητήσεων, μια σειρά έργων που δημιουργήσαν οι συμμετέχοντες.

«Πέρα για πρώτη φορά κάναμε πραγματικά έργα. Τότε όλοι δεν ξεφύγαμε από τους κεντρικούς αξόνες της. Φέτος όμως υπήρξε και ένα έργο που έγινε σε οποιαδήποτε πορεία 20 λεπτών μέσα στο δάσος. Και αυτό σημάδεψε ότι έχει αρχίσει να δημιουργείται μια διαφορετική κουλτούρα και στη σχολή και μακριά να διακρίβει στην ελληνική τέχνη».

Στην πρόσκληση που είχε σταλεί πριν από τη φετιμή πορεία αναφέρεται «τα εικαστικά έργα που θα δημιουργήσουν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας θα αποτελέσουν ένα πυρήνα ιδεών που θα ενεργοποιηθεί στις Πρέσπες ένα Υπαίθριο Πάρκο Σύγχρονης Τέχνης» με επιδιωκόμενο στόχο να με-

Πορεία στον Άγιο Αχλάδα.

Ορατική κριτική του έργου του Φαβίου θάπου του τελευταίου ημέρα της πορείας.

Κατασκευάζοντας το «Κέλαφος».

τατραπών «σε ένα μουσείο δίχως τοίχους με μοναδικούς τοίχους και όρα τις προθέσεις των ανθρώπων».

Εν τω μεταξύ οι πορείες θα συνεχίζονται. Ήδη σίτηται το πλάνο της επόμενης. «Σκεφτόμαστε να πραγματοποιήσουμε από τη Φλώρινα τις Πρέσπες. Έκουμε την όρεξη και την τεχνολογία. Θα είναι μια νομαδική δράση δέκα ημερών. Θα προχωρήσει και θα σταματήσει και θα κάναμε έργα».

Γιάννης Ζιάγας

